

۶۰ ۲۹ محرم ۱۳۴۳	۵۹ ۹ رمضان ۱۳۴۲	۵۸ ۱۶ ربیع ۱ ۱۳۴۲	۵۷ اول ذی قعدة ۱۳۴۱	۵۶ ۲۷ جادی: ثانی ۱۳۴۱	۵۵ ۲۰ خوال ۱۳۴۰	رئیس الوزراء پست وزراء
۷ شهر یور ۱۳۰۲	۲۵ فروردین ۱۳۰۳	۶ آبان ۱۳۰۲	۲۶ خرداد ۱۳۰۲	۱۶ بهمن ۱۳۰۱	۲۷ خرداد ۱۳۰۱	
سردار سپه	سردار سپه	سردار سپه	مشیرالدوله	مستوفی الممالک	قوام السلطنه	داخله
امیر اقتدار	سردار سپه	سردار سپه	مشیرالدوله	مستوفی الممالک	قوام السلطنه	داخله
مشار الملک	ذکاء الملک	ذکاء الملک	مصدق السلطنه	ذکاء الملک	قوام السلطنه	خارجه
سردار سپه	سردار سپه	سردار سپه	سردار سپه	سردار سپه	سردار سپه	جناک
ذکاء الملک	مدیر الملک	مدیر الملک	ذکاء الملک	نصر الملک	۱۱۲ فهم الملک	مالیه

ازبدو مشروطيت ۱۲۸۶ شمسي تا ۱۳۰۶

اديب السلطانه	مفاضد السلطانه	مفاضد السلطانه	حكيم الملك	ممتاز الملك	منار السلطانه	عديه
سرदार احمد	۱۱۹ امير اقتدار	۱۱۶ خدا يار خان	فقيه		وحيد الملك	بيست و تلاكراف
سرदार معظم	۱۲۰ مستشار الدوله	۱۱۷ عز المالك		مخبر السلطانه	عهد السلطانه	نوايد عامه تجارت
		۱۱۸ سليمان خيرزا	حكيم	مخبر السلطانه	مخبر السلطانه	علوم و اوقاف

روز به تشكيل كابينه ۵۶ مورخ
 لملك (۱۱۳) بوزارت
 بين شد ولي پسر
 بهمن به رياست وزرا
 سفند ۱۳۰۱ مخبر السلطانه
 ملك
 فر
 ماليه و نصر انملك !
 مستوفي المسالك
 گشت و

کابینه های وزراء ایران

۲۴۶

۷۱ ۱ ذی حجه ۱۳۴۵	۷۵ ۵ شعبان ۱۳۴۵	۷۴ ۸ آغ ۱۳۴۵	۷۳ ۲ ذی حجه ۱۳۴۴	۷۲ ۴ جمادی الاخره ۱۳۴۴	۷۱ ۱۲ محرم ۱۳۴۴	رئیس الوزراء کابینه وزراء	
۱۰ خرداد ۱۳۰۶	۱۸ بهمن ۱۳۰۵	۲۴ شهریور ۱۳۰۵	۲۲ خرداد ۱۳۰۵	۲۸ آذر ۱۳۰۴	۱۷ سرداد ۱۳۰۴		
نجیر السلطنه	مستوفی الممالک	مستوفی الممالک	مستوفی الممالک	ذکاء المالك	سردار سپه		
ادیب السلطنه	عماد السلطنه	احتشام السلطنه ۱۳۸	مستوفی الممالک	عدل المالك ۱۳۲	قوام الدوله		داخله
مشاور المالك	مشاور الممالك	مشاور الممالك	مشار الممالك تقی زاده ۱۳۷	مشار المالك	مشار المالك		خارجه
سردار اسعد	ذکاء المالك	ذکاء المالك	ذکاء المالك	عبدالله خان ۱۳۳ امیر طهباسبی	سردار سپه		چنگ
نصرت الدوله	نصرت الدوله	محتشم السلطنه	وثوق الدوله	سهام السلطانان ۱۳۴	ذکاء المالك		سالیه

از بدو مشروطت ۱۳۲۵ فری تا ۱۳۴۶

داور	داور	وثوق الدوله		عماد السلطنه	نصرت الدوله	عدليه
ميرزا اقا سمخان ۱۳۰		مشير اعظم	مشير اعظم	سر دار اسعد	سر دار اسعد	پست و تلگراف
صور				سر دار اسعد	سر دار معظم	فوائد عامه و تجارت
نخبر السلطنه ۱۳۱	نخبر السلطنه	نخبر السلطنه	نخبر السلطنه	علي أكبر خان داور	سر دار معظم	
امير طهماسبی ۱۳۲						
تدين ۱۳۲	تدين ۱۳۹	نصير الدوله	نصير الدوله	۱۳۲۱	عماد السلطنه ۱۳۲۱	علوم و اوقاف
اعتقاد الدوله						

کابینه ۶۱ - در ۹ آبان ۱۳۰۴ سلطنت از خانوارده قاجار به تغییر نمود و ریاست عالیله حکومت موقتی را
سر دار سپه حاکم کردید و در ۱۲ آبان کابینه ۶۱ بکفالت ریاست وزرائی ذکاء الملک معرفی شد

معرفی مختصری از رجال مملکت

حال بترتیب نمره هائی که در صفحات گذشته مقابل اسم اشخاص نذارده شده است هر يك را معرفی مینمائیم - معلوم است که این زحمت فقط برای نحو نشدن قسمتهای تاریخی مملکت ما است والا این مختصر کنجایش تاریخ نویسی را ندارد و چون نویسنده کاملاً از سیاست امروز ایران و طرز حکومت کنونی آن مطلع میباشد از ذکر نیک و زشت و اعمال رجال خوداری کرده تنها بذکر نام و شهرت و سابقه آنان میپردازد

۱ - وزیر افخم - سلطانعلیخان وزیر بقایا از درباریان مظفرالدین شاه پسر محمد خان سالارالملک پسر عبدالرضاخان پسر محمدتقیخان شیرازی نواده دختری ابراهیمخان ظهیرالدوله قاجار میباشد (مرحوم شده)

۲ - علاءالسلطنه - میرزا محمد علیخان مازندرانی پسر میرزا ابراهیم خان کار پرداز بمبئی از اعضاء وزارت خارجه بود مردی نجیب و وطن دوست محسوب میشد (مرحوم شده)

۳ - نایب السلطنه - کامران میرزا پسر ناصرالدین شاه که سالها وزارت جنگ را داشت ۱۲۷۲ متولد و هنوز در قید حیات است

۴ - ناصرالملک - میرزا ابوالقاسمخان قراکوزلوی همدانی پسر احمد خان پسر محمود خان ناصرالملک فرمانفرما از تربیت شدگان دوره ناصری در ۱۲۸۲ متولد و در ۱۳۴۶ وفات یافت مرد عالم فکوری بود در ۱۳۲۸ ق بنیابت سلطنت ایران رسید

۵ - فرمانفرما - عبدالعسین میرزا پسر فیروز میرزای نصرت الدوله پسر عباس میرزای نایب السلطنه در ۱۲۹۶ قمری وارد خدمت نظامی شد و بترتیب و سابقه ترقی نمود فعلا در قید حیات است مرد معظم با کفایتی است

۶ - مهندس الممالک - میرزا نظام الدین خان کاشانی از طایفه غفاری که وفات یافته از تحصیل کردگان عصر ناصری است در ریاضی و نجوم مقام عالی داشت

۷ - وزیر همایون - مهدی خان کاشانی غفاری پسر فرخ خان امین الدوله برادر معاون الدوله بود که وفات یافته

۸ - مخبر السلطنه حاجی مهدیقلی خان هدایت پسر علیقلی خان مخبر الدوله پسر رضاقلیخان امیر الشعراء هدایت مازندرانی است که این ایام رئیس الوزراء میباشد از تربیت شدگان دربار ناصر الدین شاه است که ترقی وی در دوره مشروطیت ایران شده و بوکالت وزارت و حکومت آذربایجان و فارس رسیده قضایای تاریخی خیابانی در آذربایجان زمان تصدی او رخ داد و پس از رفتن میلسپو بریاست کل مالیه بر قرار شد

۹ - اتابک اعظم میرزا علی اصغر خان پسر آقا ابراهیم امین السلطان که در ۱۳۲۵ قمری بدست عباس آقا نام تبریزی کشته شد

۱۰ - مستوفی الممالک - میرزا حسن پسر میرزا یوسف مستوفی الممالک آشتیانی صدر اعظم ناصر الدین شاه پسر میرزا حسن مستوفی الممالک پسر میرزا کاظم است که در ۱۲۹۱ قمری

متولد شده و تا حال حیات دارد چندین مرتبه بوکالت و وزارت و ریاست وزراء رسیده مهاجرت در ایام جنگ بین المللی زمان زمامداری وی رخ داد حفظ بی طرفی ایران را وی اعلام نمود آخرین ریاست وزراتی مستوفی الممالک در سال ۱۳۰۵ بود

۱۱ - علاء الملك میرزا محمودخان طباطبائی برادر میرزارفیع نظام العلماء تبریزی است از مستخدمین وزارت خارجه بوده که بسفارت کبرای اسلامبول مدتی بر قرار شد در ۱۳۰۵ شمسی وفات یافت

۱۲ - مشیر السلطنه میرزا احمد خان آذربایجانی که وفات یافته

۱۳ - سعد الدوله میرزا جواد خان پسر حاجی میرزا جبار ناظم المهام تبریزی ژنرال قونسول ایران در بغداد که فعلا حیات دارد از رجال انقلاب مشروطیت محسوب میشود و در آن اوان ابوالمله لقب داشت

۱۴ - قوام الدوله میرزا محمد علیخان معاون الملك پسر میرزا عباس قوام الدوله تفرشی است که مرحوم شده است

۱۵ - مشیر الملك میرزا حسن خان پیرنیا مشیر الدوله حالیه پسر میرزا نصرالله خان مشیر الدوله نائینی صدر اعظم که از رجال با اطلاع مملکت ما محسوب میشود چندین مرتبه بوکالت و وزارت و ریاست وزراء رسیده مرد متین ایران دوست ملایمی است که بعد از کابینه قرار داد در ۱۳۳۸ قمری وجودش بکار خورد و صورت قرار داد بدست وی لغو گردید قوانین موقتی جدیدی برای عدلیه ایران را منظم کرد

۱۶ - مجد الملک - میرزا تقی خان پسر حاجی محمد خان
 مجد الملک سینکی برادر میرزا علیخان امین الدوله صدراعظم مظفرالدین
 شاه سرد باسواد خوش خطی بود که در ۱۲۰۵ شمسی وفات یافت
 ۱۷ - میر الملک - جعفر قلیخان پسر رضاقلیخان هدایت له
 باشی رئیس مدرسه دارالفنون بود بعدها بوزارت رسید و در ؟
 وفات یافته است

۱۸ - آصف الدوله - غلامرضا خان شاهسون پسر حاجی
 حسینخان نظام الدوله که در ؟ وفات یافت
 ۱۹ - مشیرالدوله میرزا نصرالله خان در ۵ شعبان ۱۳۲۵
 قری وفات یافت و لقبش به میرزا حسنخان مشیرالملک مشیرالدوله
 حالیه رسید

۲۰ - صنیع الدوله - مرتضی قلیخان پسر علیقلی خان نخبیرالدوله
 از متجددین عهد مظفرالدین شاه محسوب میشد بوکالت و ریاست
 مجلس دوره اول رسید و در ۵ صفر ۱۳۲۹ قری که وزیر
 مالیه بود کشته شد.

۲۱ - مومن الملک - میرزا حسینخان پیرنیا پسر میرزا نصرالله
 خان مشیرالدوله و برادر مشیر الدوله حالیه است سردی با سواد و
 فهمیده و از رجال عاقل مملکت محسوب میشود چندین مرتبه وکالت
 و وزارت و ریاست مجلس شورا نموده و تقریباً از دوره دوم تا حال
 باستثناء چند ماهی رئیس مجلس ایران است

۲۲ - نظام السلطنه حسینقلی خان مافی پسر شریفخان از اهل
 قزوین که در ؟ وفات یافت

۲۳ - ظفر السلطنه - عزیز الله میرزا پسر جلال الدین میرزا

سر عباس میرزای نایب السلطنه است که فعلا حیات دارد.

۲۴ - قائم مقام میرزا مهدی خان، وزیر همایون سابق

۲۵ - مؤید السلطنه - کرانمایه از تحصیل کردگان نظامی زمان

ناصرالدین شاه است که در اروپا تحصیل نموده و حالا حیات دارد

۲۶ - محتشم السلطنه - میرزا حسنتخان اسفندیاری سر میرزا

محمد صدیق الملک مازندرانی از پرورش یافتگان عهد مشروطیت است

مردی با سواد و خلیق محسوب میشود

۲۷ - نخب الدوله - حسینقلیخان سر علیقلی خان نخب الدوله

که در ؟ وفات یافت

۲۸ - امیر بهادر جنک - حسین پاشاخان قراباغی از درباریان

مظفرالدین شاه و محمد علیشاه بود که در خدمت بحکومت استبداد

زحمتهای کشید و در حدود ۱۳۳۶ قمری درگذشت

۲۹ - نظام الملک - میرزا عبدالوهاب خان نوری سر میرزا

کاظم خان نظام الملک پسر اعتمادالدوله میرزا آقاخان صدر اعظم

که در ؟ گذشت

۳۰ - مفاخر الملک - علیقلیخان سر صادق خان داروغه

تبریز از درباریان محمد علیشاه بود

۳۱ - ناصر الملک در فرنگ بود سعدالدوله بکفالت ریاست

وزراء برقرار گردید و در ۵ ج ۱ سعدالدوله با هیئت وزراء

استعفا دادند و کار بطور بحران ماند

۳۲ - حاجی امیر نظام - عبدالله خان همدانی سر مصطفی

خان مساعد السلطنه قراگوزلو که در ؟ درگذشت چون ناصر الملک

خود وزیر ملایه بود تا آمدن او بطور موقت وزیر مالیه گردید

۲۲ - این هیئت بی رئیس الوزراء بود چه فتح طهران شده موقتاً کابینه تشکیل دادند و معرفی به نایب السلطنه عضد الملک کردند

۲۴ - سردار اسعد - حاجی علیقلیخان بختیاری پسر حسینقلی خان ایلیخان است که در ۱۲۳۵ قمری در گذشت و در تاریخ مشروطیت و فتح طهران موقعیتی را دارا گشت

۲۵ - سپهبدار اعظم محمد ولیخان تنکابنی پسر حبیب الله خان ساعد الدوله پسر ولیخان مرتب که بعدها ملقب به سپهسالار اعظم گشت مرد متهوری بود که بلجاجت با محمد علیشاه ضعیفان نمود و در رشت علم مخالفت باشاه و حمایت مشروطیت را برپا کرد و موفق بفتح طهران شد و محمدعلیشاه را خلع نمود در ۱۳۰۵ شمسی انتحار کرد

۲۶ - سردار منصور - فتح الله خان اکبر بیکر یکی رشتی که سابقاً حکمران در اجاره او بود و بعد ها سپهبدار اعظم لقب یافت و در زمان کودتا ۱۲۹۹ رئیس الوزراء بود و حیات دارد

۲۷ - وثوق الدوله - میرزا حسنخان وثوق پسر میرزا ابراهیم معتمد السلطنه پسر میرزا محمد قوام الدوله مرد باسواد مطلق است که چند مرتبه وکالت و وزارت و دو مرتبه ریاست وزرائی رسیده در دوره دوم ریاست وزرائی او که دو سال طول کشید برای اول مرتبه مشروطیت ایران در اثر سیاست خارجی تهدید شد و راه مداخله مستقیم دولت در انتخابات مجلس شورا مفتوح گردید قرارداد معروف ایران و انگلیس در آن کابینه بسته شد عقیده سیاسی وثوق الدوله این بود که قرار داد بافقار آن روز لازم است و بحال ایران مقید فعلاً وکیل طهران است

۲۸ - معاون الدوله - میرزا ابراهیمخان غفاری کاشی پسر

فرخ خان امین الدوله که در ؟ در گذشت

۳۹ - معتمد خاقان شکرالله خان صدر نواده حاجی محمدحسینخان صدر اصفهانی که بعد ملقب بقوام الدوله شد در مشروطیت زحمت ها کشید و از درباریان مظفرالدین شاه بود فعلا حیات دارد

۴۰ - حسینقلیخان نواب پسر جعفرقلیخان پسر محمد علیخان پسر جعفرعلیخان پسر حسینقلیخان قطب الدوله نواب از اولاد محمد رضاخان مازندرانی که درعهد صفویه بکمک همایونشاه هندی بهند رفته است از آزادیخواهان محسوب میشود و فعلا حیات دارد

۴۱ - قوام السلطنه - میرزا احمدخان پسر میرزا ابراهیم معتمد السلطنه برادر وثوق الدوله است که در مشروطیت بوکالت ووزارت و ریاست وزراء رسیده مرد جدی مطلعی از اوضاع ایران محسوب میشود فعلا در اروپا است

۴۲ - حکیم الملک میرزا ابراهیم خان پسر میرزا ابوالحسن پسر میرزا علینقی پسر میرزا حسن بروجردی است که دکتر در طب میباشد مرد وطن دوست آزادی خواه ملایمی است

۴۳ - دیرالملک - میرزا حسینخان پسر میرزا نصرالله خان دیر الملک که در ۱۲۳۷ که وزیر فوائد عامه بود درگذشت

۴۴ - اسدالله میرزا - شهابالدوله پسر محسن میرزای شمس الشعراء که اکنون حیات دارد چند مرتبه وزیر شده و در اواخر از درباریان سلطان احمد شاه محسوب میشد

۴۵ - عین الدوله - عبدالمجید میرزا پسر سلطان احمد میرزای عهد الدوله پسر فتحعلی شاه در ۱۳۰۶ شمسی درگذشت از درباریان مظفرالدین شاه بود و در اواخر عمر استبداد بهداریت رسید و عملیات

وی باعث شورش مردم گردید باذربایجان بسمت ایالت رفت و در مشروطیت بکمک اعتدالیها بریاست وزراء رسید یکی از ارکان تاریخ مشروطیت محسوب میشود

۴۶ - در ۲۴ ذی حجه ۱۳۲۸ نواب از وزارت خارجه استعفا داد و در ۱۲ دی ۱۳۲۹ (اول محرم ۱۳۲۹) محترم السلطنه از وزارت عدليه بوزارت خارجه منتقل گردید

۴۷ - در ۵ ماه صفر ۱۳۲۹ صنیم الدوله بدست یکنفر گرجی مقتول شد .

۴۸ - مستشارالدوله - صادق خان صادقی - پسر میرزا جوادخان مستشارالدوله پسر میرزا کریم خان از آزادی خواهان محسوب میشد به وکالت و وزارت و ریاست مجلس شورای ملی رسید فعلا حیات دارد .

۴۹ - ممتاز الدوله - میرزا اسمعیل خان پسر میرزا علی اکبرخان مکرم السلطنه پسر آقا احمد دهخوارقانی آذربایجانی است چندمرتبه وکیل و وزیر شده و در دوره دوم ریاست مجلس شورای رسید سابقه خدمتش در وزارت خارجه بود و سالها در اسلامبول اموریات داشته و فعلا حیات دارد

۵۰ - مصعب السلطنه نجفقلی خان بختیاری پسر حسینقلیخان ایلخانی است که در فتوحات بدو مشروطیت زحماتی کشیده و فعلا حیات دارد

۵۱ - معاضدالسلطنه - ابوالحسن خان پیرنیا پسر میرزا محمدباقر نائینی از بنی اعمام مشیرالدوله حالیه است چند مرتبه وکیل و وزیر شده و فعلا حیات دارد

۵۲ - سردار محترم - الامحسین خان پسر حاجی امامقلیخان ایلخانی

بختیاری اینک حیات دارد

۵۳ - ذکاء الملك میرزا محمد علیخان فروغی پسر میرزا محمد حسین فروغی ذکاء الملك پسر آقا محمد مهدی ارباب اصفهانی از پرورش یافتگان مشروطیت است که بوکالت طهران ریاست مجلس شورای ملی و ریاست دیوان عالی تمیز و چند مرتبه وزارت و یک مرتبه ریاست وزراء رسیده مرد باسواد و بصیر باوضاع و اخلاق کنونی ابراست و فعلا حیات دارد

ضمیمه کابینه ۲۵ - در ۲۵ صفر ۱۲۳۰ (۲۴ بهمن ۱۲۹۰) محتم - السلطنه بوزارتعالیه برقرار شد و حکیم الملك خارج گردید
ضمیمه کابینه ۲۶ - ۲۷ ج ۲ (۱۲۳۰) و ثوق الدوله از کابینه خارج و علاء السلطنه از وزارت علوم بخارجه منتقل گردید و وزارت علوم بی وزیر ماند

۵۴ - عین الدوله وزیر داخله در ۱۳ رمضان ۱۲۴۱ استعفا داد
۵۵ - و ثوق الدوله در اوایل ماه رجب ۱۲۴۱ مرخصی گرفته و بفرانک رفت

۵۶ - مستوفی الممالک در ۱۱ رجب ۱۲۴۱ مرخصی گرفته به فرانک رفت

ضمیمه کابینه ۲۷ - مشیر الدوله و مؤتمن الملك در جهادی الاولی ۱۲۴۱ استعفا دادند و سپس ممتاز الدوله بجای مؤتمن الملك وزیر تجارت شد و ارفع الدوله که در ۱۶ شعبان ۱۲۳۱ از فرانک آمده بود پس از چند روزی بجای ممتاز الدوله بعدلیه برقرار گردید

ارفع الدوله - میرزا رضاخان دانش پسر حاجی شیخ حسن تاجر تبریزی

که از پرورش یافتگان دوره ناصرالدین شاه میباشد و فعلا حیات دارد اغلب بهاموریتهای خارجه مانند سفارت کبرای اسلامبول و نمایندگی در جامعه ملل از طرف ایران مشغول بوده

۵۷ - صاحب اختیار - غلامحسین خان غفاری کاشی پسر هاشمیخان امین الدوله از تربیب شد حکان عهد ناصرالدین شاه است و فعلا حیات دارد

۵۸ - نصر الملك حسعلیخان هدایت پسر حسینقلیخان مخبر الدوله چند مرتبه وکیل و وزیر شده و فعلا در بینالنهرین نماینده ایران است .

۵۹ - مودب السلطنه - دکتر اسمعیلخان کمال کیلانی که بعد ملقب به امین الملك شد کمال درجه اول ایران محسوب میشود مرد نجیبی است که چند مرتبه بوکالت و وزارت رسیده و فعلا حیات دارد

ضمیمه کابینه ۴۲ - سپهدار سردار منصور سابق است

۶۰ - مشاورالممالک علیقلیخان انصاری نواده میرزا مسعودوزیر امور خارجه از مستخدمین آنوزارتخانه بوده رفته زفته ترقی کرد تا وزیر خارجه گردید سفیر کبر اسلامبول و روسیه شد و اینک وزیر خارجه است

۶۱ - عین الملك - میرزا سید علیخان حسابی که سابقاً معزالسلطان لقب داشت و چندی وزیر مختار مادرید گردید فعلا حیات دارد

۶۲ - صارم الدوله - اکبرمیرزا پسر ظل السلطان شاهزاده فهیمه است و در کابینه قرارداد وزیر عالی بود و از عوامل مهمه عقد قرارداد انگلیس و ایران بشمار میاید فعلا حیات دارد

۶۳ - سردار کیر - جمشید خان برادر سیپهسالار تنکابنی فعلا
حیات دارد

۶۴ - مشیراعظم - احمدخان اتابکی پسر میرزا علی اصغر خان
اتابک که فعلا حیات دارد

۶۵ - ممتازالملک - مرتضی خان برادر سعدالدوله چندی سفیر
ایران در امریکا بود و بعد بوزارت رسید و در ۱۳۰۴ وفات
یافت .

۶۶ - حشمت الدوله - ابوالفتح خان طباطبائی پسر وزیر خلوت
و برادرزاده حاج میرزا رفیع نظام العلماء تبریزی است چندمرتبه
وزیر شده فعلا حیات دارد

۶۷ - مشار الملک - حسن خان مشار که بوکالت و وزارتعمالیه
و خارجه رسیده از مستخدمین وزارتخارجه بود و درایام مشروطیت
ترقی کرد فعلا حیات دارد

۶۸ - نصرت الدوله - فیروز میرزا پسر فرمانفرما عبدالحسین
میرزا است از اوائل سن در خدمات دولتی بوده به ایالت کرمان
وقارس و بوکالت و چند مرتبه وزارت رسیده اینک وزیر مالیه
است و در کابینه قرار داد از عوامل مهم سیاست ایران بشمار
میرفت یکی از افراد برومند قاجاریه محسوب میشود

۶۹ - امین الملک مودب السلطنه سابق است که دکتر اسمعیل
خان باشد

۷۰ - قوام الدوله - شکرالله خان صدر معتمدخاقان سابق است

۷۱ - مخبر الملک - محمد قلیخان هدایت پسر علیقلیخان مخبرالدوله
پسر رضا قلیخان هدایت که فعلا حیات دارد

۷۳ - سردار اسعد - جعفر قلیخان اسعد بختیاری پسر حاجی علیقلیخان که سابقاً سردار بهادر لقب داشت و فعلاً وزیر جنگ است سوابق زیادی در فتوحات مشروطیت دارد

۷۳ - مین الوزاره علائی - میرزا حسینخان پسر علاء السلطنه میباشد مرد تحصیل کرده لایقی است تأسیس وزارت فوائد عامه و تجارت از اوست فعلاً وزیر مختار ایران در فرانسه میباشد

۷۴ - مشار السلطنه اسدالله خان قدیمی از اعضاء قدیم وزارت خارجه و فعلاً حیات دارد

۷۵ - امیر مقیم لطفعلی خان پسر حاجی امامقلی خان بختیاری که در زد و خورد محمد علیشاه با مشروطه طلب ها جدیت تمامی داشت فعلاً حیات دارد

۷۶ - در زمان تشکیل بی وزیر بود و سردار همایون قاسم خان والی که از صاحب منصبان قزاقخانه بود کفیل شد - این شخص فعلاً امیر لشکر است

۷۷ - در زمان تشکیل بی وزیر بود و محاسب الممالک کفیل گردید

۷۸ - نصیر الدوله - میرزا احمد خان بدر پسر میرزا عبد الوهاب خان آصف الدوله شیرازی پسر میرزا جعفر خان جبه دار باشی پسر بدر خان از اعضاء وزارت خارجه و مدتی در اروپا مأمور بود دو مرتبه وزیر معارف گردید و اینک وکیل است مرد تحصیل کرده محسوب میشود

۷۹ - بعد از رفتن مشاور الممالک از وزارت خارجه بسفارت کبرای اسلامبول نصرت الدوله وزیر خارجه گردید و عدلیه بکفالت سید مصطفی خان منصور السلطنه تبریزی ماند

۸۰ - اعتلاء الملك نصرالله خان خلعت بری پسر نامه نکار از مستخدمین وزارت خارجه است که فعلا حیات دارد

۸۱ - محاسب الممالك - میرزا محمودخان کاشی غفاری پسر بصیر الملك است که از مستخدمین وزارت پست و تلگراف بوده فعلا حیات دارد

۸۲ - امیر اهلیم - دکتر امیر خان پسر میرزا علی اکبرخان معتمد الوزاره آذربایجانی است طیب خوبی میباشد
کابینه ۴۴ - ۴۵ - تاریخ آن بدست نیامد ولی زمان سقوط کابینه و ثوق الدوله کابینه ۵۴ بود

۸۳ - و ثوق السلطنه - میرزا مهدی خان داد و ریسر میرزا موسی وزیر لشکر چند مرتبه بحکومت و ایالت رسیده چندی کفیل وزارت جنگ بود

۸۴ - مصدق السلطیه - میرزا محمد خان پسر میرزا هدایت الله وزیر دفتر آشتیانی از بنی اعمام مستوفی الممالك است چندین مرتبه وکیل و وزیر شده مرد تحصیل کرده است - مصدق السلطنه بطهران میآمد و در مراجعت از سرگز با ایالت فارس تعیین شد و ممتاز المالك بوزارت عدلیه معرفی گردید
۸۵ - نیر المالك - رضاقلی خان هدایت پسر جعفر قلیخان نیر المالك مدتها معاون وزارت معارف بود و فعلا کفیل دیوان عالی عمیر است

۸۶ - اعتلاء السلطنه - احمد خان پیرنیا پسر حاجی عبدالحسین خان از بنی اعمام مشیر الدوله حالیه است - ضمیمه کابینه ۵۵ پس از چند روز حکیم الملك بحالیه برقرار شد و مخبر السلطنه بحکومت آذربایجان رفت

۸۷ - بدو مصطفی قلیخان هدایت فہیم الدوله را بکفالت چند روزی منصوب داشتند و بعد میرزا جهانگیر خان ناظم الملك مرندی حکم سابقه زیادی در وزارت خارجه داشت مکفالت تعیین شد

۸۸ - امیر نظام - حسین قلیخان همدانی پسر عبدالله خان امیر نظام فعلا در اروپا است

۸۹ - میرزا سلیمان خان میکده پسر میرزا علی مستوفی آشتیانی از مستخدمین وزارت مالیه بوده و در مشروطیت ترقی کرد در کابینه سپهدار وزیر عدلیه شد و بحکومت های مختلف ایالات و ولایات ایران رسیده فعلا حیات دارد

۹۰ - سردار معتمد - میرزا صادق خان اکبر گیلانی سابقاً محترم الملك لقب داشت چند مرتبه وکیل شده و فعلا حیات دارد

۹۱ - سالار لشکر - عباس میرزا پسر فرمانفرمای حالیه است که فعلا وکیل میباشد تحصیلات او در نظام است

۹۲ - وحید الملك - حاجی میرزا عبدالحسین خان پسر آقاخان پسر حاجی محمد مهدی پسر حاجی محمد غفور شیبانی کاشانی است از آزادیخواهان و پیشوایان مهاجرت محسوب میشود چند مرتبه بوکالت رسید و فعلا حیات دارد

۹۳ - این نمره تکرار شده - وزارتتالیه پی وزیر ماند بکفالت میرزا عیسی خان

۹۴ - سید ضیاء الدین طباطبائی - پسر سید علی آقای یزدی که قبل از ریاست وزراء مدیر روزنامه رعد طهران بود تحصیلات رشیده نکرده ولی فوق العاده باهوش و جدی است در اثر کودتای ۴ حوت ۱۲۹۹ تا حکماتی رئیس الوزراء شد و فعلا در اروپا است

۹۴ - مدیر الملك - میرزا محمود خان جم آذربایجانی از مستخدمین وزارتتالیه بوده که فعلا وزیر فوائد عامه است مدتی سمت معاونت

ریاست وزراء را داشت و بعد به ایالت کرمان و خراسان رسید

۹۵ - مسعودخان - از صاحب منصبان ژاندار سرری بوده که پسر میرزا عبدالمطلب خان مستشار الوزاره است مرد ساده بی آلاشی میباشد و فعلا مشغول تدریس فلسفه در مدرسه دارالفنون است

۹۶ - میرزا عیسی خان گیلانی که فعلا در اروپا است

۹۷ - برای عدلیه منصور السلطنه سید مصطفی خان بکفالت

تعیین شد

۹۸ - مشیر معظم - میرزا محمود خان خواجوی از مستخدمین

وزارت پست بوده که چند مرتبه وکیل شد و بعد از وزارت در این اواخر حکومت کرمان رفت

۹۹ - موقرالذوله - میرزا علی محمد خان که در زمان وزارت

فوت کرد

۱۰۰ - مؤدب الدوله - دکتر علی اصغر خان پسر میرزا علی

اکبر خان ناظم الاطباء کرمانی مرد تحصیل کرده نجیبی است

۱۰۱ - معزز الدوله - از اعضاء وزارت خارجه و در ایام

اخیر وزیر مقیم ایران در بمبئی بود ۱۰۲ -

۱۰۳ - چون موقرالذوله فوت کرد تا آخر کابینه بی وزیر ماند

۱۰۴ - مصدق السلطنه - بوزارت مالیه معرفی شد ولی قبول

نمود و عبدالله خان وثوق معتمد السلطنه برادر وثوق الدوله

بکفالت تعیین شد

۱۰۵ - عمید السلطنه - میرزا سید ابراهیم خان عمید الحکماء

پسر میرزا سید رضی حکیمباشی که چند مرتبه وکیل شده و فعلا

حیات دارد

- ۱۰۶ - ادیب السلطنه - میرزا حسین خان سمیعی پسر میرزا حسن خان گیلانی از اولاد حاجی سمیع میلانی آذربایجانی ادیب فارسی دان محسوب میشود و فعلاً وزیر داخله است
- ۱۰۷ - حکیم الدوله - دکتر حسن خان پسر لقمان المعالم تبریزی که فعلاً حیات دارد
- ۱۰۸ - در این کابینه وزارت صحیه حذف گردید
- ۱۰۹ - نیر السلطان نوائی پسر میرزا احمد خان نوائی که فعلاً حیات دارد
- ۱۱۰ - بدواً مدیر الملك کفیل و بعد وزیر شد
- ۱۱۱ - سردار معظم خراسانی - عبدالحسین خان تیمورتاش که در روسیه تحصیل فنون نظامی نموده چند مرتبه وکیل شده و فعلاً وزیر دربار پهلوی است و از ۱۳۰۴ تا بحال اشتغال بامور سیاسی دارد بدواً وزیر فوائد در کابینه اعلیحضرت گردید و در زمان جلوس بوزارت دربار معین شد
- ۱۱۲ - فهیم الملك - میرزا خلیل خان پسر نعیم السلطنه از درباریان مظفر الدین شاه بوده و در مشروطیت چندین مرتبه وکیل شده است
- ۱۱۳ - بهاء الملك - علیرضا خان همدانی پسر مرحوم بهاء الملك و خواهر زاده ناصر الملك
- ۱۱۴ - فهیم الدوله مصطفی قلی خان هدایت پسر حسینقلیخان نخب الدوله که فعلاً حیات دارد
- ۱۱۵ - بکفالت عدل الملك باقیماند
- ۱۱۶ - خدیار خان امیر لشکر از صاحبمنصبان قزاقخانه بود

و فعلا حیات دارد

۱۱۷ - عز المالک - حاجی امان الله خان اردلان پسر فخر الملک

فعلا حیات دارد

۱۱۸ - سلیمان میرزا - پسر محسن میرزای کفیل الدوله در

آزادی سوابق زیادی داشت و وجاهت ملی عظیمی در ایران دارا شد و رئیس حزب سومنیالیست گردید چندین مرتبه وکیل شد و بوزارت معارف در کابینه اعلیٰ حضرت معین گردید

۱۱۹ - امیر اقتدار - محمود خان انصاری از صاحبان قزاقخانه

بود و فعلا حیات دارد

۱۲۰ - بی وزیر بکفالت مشار الدوله نظام الدین خان حکمت

شیرازی ماند

۱۲۱ - عماد السلطنه - میرزا سید مهدی خان فاطمی پسر مشیر الملک

اصفہانی چندین مرتبه وکیل شده و فعلا حیات دارد

۱۲۲ - عدل الملک - میرزا حسین خان دادگر نواده حاجی علی

تاجر معروف چند مرتبه بوکالت رسیده و در تمام جریان سیاست های ایران بوده و فعلا رئیس مجلس شورای ملی است از عناصر پیر سابقه در سیاست میباشد

۱۲۳ - عبدالله خان امیر طهماسبی امیر لشکر پسر حاجی خان

از صاحبان قزاقخانه بوده در حالی که وزیر فوائد عامه بود در لرستان مقتول گردید ۱۶ فروردین ۱۳۰۷

۱۲۴ - سهام السلطان - مرتضیٰ قلیخان بیات پسر سهم الملک

عراقی چند مرتبه وکیل شده و فعلا حیات دارد

۱۲۵ - علی اکبر خان داور پسر کلبعلیخان خازن خلوت از

مستخدمین وزارت عدلیه بوده تحصیلش در حقوق است فعلا وزیر عدلیه میباشد - داور عدلیه را در ۲۲ بهمن ۱۳۰۵ منحل نمود و تشکیلات جدیدی بنا کرد و قوانین مختلفه راجع بحکمیت و ثبت اسناد و تشکیلات تدوین نمود

۱۲۶ - بی وزیر ماند بکفالت یوسفخان مشاراعظم گیلانی

۱۲۷ - تقی زاده سید حسن تبریزی پسر سید تقی پسر سید

ابراهیم پیشنهاد از پیشروان آزادی و مشروطیت ایران محسوب میشود در انقلاب مشروطیت موقعیت مهمه را حائز گردید و ازدوره اول تا دوره ششم وکیل بود مستوفی الممالک او را بوزارت خارجه انتخاب کرد و او چون در فرنک بود قبول ننمود و بعد مشاور الممالک که سفیر مسکو بود بجای وی انتخاب گردید

۱۲۸ - احتشام السلطنه - حاجی میرزا محمود خان علامیر پسر

رحیمخان علاء الدوله قاجار از تربیت شدگان و فضلاء مملکت محسوب میشود در تاسیس مدارس زمان مظفرالدین شاه سعی فوق العاده نمود و از ارکان مهمه تغییر رژیم ایران محسوب میشود چندی رئیس مجلس شورا گردید و چون سابقه خدمتش در وزارت خارجه بود بوزارت مختاری برلن و سفارت کبرای اسلامبول منصوب گردیده فعلا حیات دارد

سید محمد طباطبائی - احتشام السلطنه - حاجی میرزا یحیی

دولت آبادی را پس از سید جمال الدین افغان اسدآبادی و منکم و میرزا آقاخان و روحی مؤسس تجدید و مشروطه خواهی میتوان شمرد

۱۲۹ - تدین - سید محمد بیرجندی که بدوا مدیر مدرسه تدین

بود بوکالت طهران و بیرجند رسید و در آبان ۱۳۰۴ بریاست مجلس

شورا انتخاب گردید طرفدار قرارداد ایران و انگلیس در زمان وثوق الدوله و لیدر جمهوری خواهان در حمل ۱۳۰۳ بود
تبره - در ۶ خرداد ۱۳۰۶ میرزا حسینخان علائی بوزارت فواید عامه منصوب گردید

۱۳۰ - میرزا قاسم خان صور اسرافیل تبریزی مدیر روزنامه صور اسرافیل که در اوائل مشروطیت منتشر میشد بوده فعلاً وزیر پست است در اوائل مشروطیت زحماتی کشیده و در کابینه مخبر السلطنه بدو کفیل وزارت پست و بعداً در ۲۳ دی ۱۳۰۶ وزیر گردید
۱۳۱ - بدو امخبر السلطنه وزیر بود و بعداً میر طهماسبی بوزارت تعیین شد (در ۱۰ آبان ۱۳۰۶)

۱۳۲ - تدین از کابینه خارج گردید و اعتماد الدوله یحیی خان قراگوزلو برادر علیرضا خان بهاء الملک همدانی که از تحصیل کردگان محسوب میشود در ۲۳ دی ۱۳۰۶ بوزارت معارف رسید و فعلاً آن شغل را دارد

حیب الله خان شیانی - بعد از کشته شدن عبدالله خان طهماسبی در ۱۳ اردیبهشت ۱۳۰۷ بوزارت فواید عامه معین گردید وی از صاحبمنصبان تحصیل کرده ژاندارمری سابق است
میرزا محمودخان جم در اترکناره جوئی شیانی در ۱ دی ۱۳۰۷ بوزارت فواید عامه معین شد

هیئت دولت ایران در اردیبهشت ۱۳۰۸ - مخبر السلطنه رئیس الوزراء ادیب السلطنه وزیر داخله - میرزا محمد علیخان فرزین کفیل خارجه - داور وزیر عدلیه - نصره الدوله وزیر مالیه - میرزا قاسمخان وزیر پست سردار اسعد وزیر جنگ - اعتماد الدوله وزیر معارف - جم وزیر فواید عامه

تعرفه نرخ پاکتهای متعارفی و سفارشی و امانات داخله مملکت

(۱) مراسلات متعارفی از قرار هر مثقال یا کسر مثقال ۴ شاهی و یک پاکت متعارفی که دارای ۲ مثقال یا کسر دو مثقال باشد ۶ شاهی -

(۲) مراسلات سفارشی در صورت برکشت قبض رسید و داشتن دو مثقال یا کسر دو مثقال وزن یکقران و دوست دینار علاوه بر این وزن هر مثقالی سه شاهی براساسه مزبور اضافه خواهد شد -

(۳) مراسلات سفارشی یکقبضه که فقط پستخانه یکقبض سفارشی بفرستنده پاکت میدهد و دیگر از مقصد قبض رسید جهت فرستنده پاکت نمی آید در صورت داشتن دو مثقال وزن یا کسر آن علاوه پول قبض سفارشی ۹۰۰ دینار میشود علاوه بر این وزن در صورتیکه بوزن پاکت اضافه شود هر مثقال یا کسر مثقال ۳ شاهی علاوه میشود -

(۴) کارت پستال - برای داخله ابران دوشاهی -

(۵) جراید در داخله از قرار هر مثقال یا کسر آن یکشاهی خواهد بود -

(۶) مستوره جات پستی از قرار هر ده مثقال یا کسر آن دوشاهی میشود و بیش از ۷۵ مثقال وزن قبول نمیشود -

(۷) مطبوعات - از قبیل مجلات متناوبه و کتب و اوراق صحافی شده جلددار یا بی جلد و اوراق اختطاریه و اعلانات و صورت قیمت اشیاء و ککلیه مطبوعات در داخله بدون ملاحظه عدد اوراق باستثنای جراید از قرار هر ده مثقال یا کسر ده مثقال دوشاهی و وزن هر بسته هم نباید از چهارصد مثقال تجاوز نماید -

(۸) امانات بداخله مملکت از قرار هر ده فرسخ و هر صد مثقال دوشاهی است قیمت کلی امانت در موقم تسلیم به پستخانه معین میشود -

﴿ تعرفه نرخ داخله سرویس پست هوائی ﴾

بموجب مصوبه نمره ۴۰۰۸-۲۷ آذرماه ۱۳۰۶ هیئت وزراء عظام

(تعرفه داخلی برای هر هزار کیلومتر)

پاکت برای هر مثقال یا کسر مثقال	چهارشاهی	باجداقل هشتشاهی
کارت پستال	»	برای هر کارت
مستورجات و مطبوعات	»	هر ده مثقال
اوراق کار	»	چهارشاهی برای هر ده مثقال باحد اقل دهشاهی
جراید	»	دوشاهی برای هر ده مثقال
کرایه امانات پستی	»	هر صد مثقال در هر صد کیلومتر یک قران
کرایه مسافر باده کیلوگرام یا کار	»	در هر کیلومتر یک قران
کرایه اضافه بنه مسافر و مال التجاره برای هر کیلوگرام	»	در هر کیلومتر ۲۵۰ دینار

قیمت تلکرافت بی سیم در داخله و خارجه همان قیمت تلکرافت باسیم را دارد
 قیمت تلکرافات داخله (هر کلمه ۴۰۰ دینار با اضافه هر تلکرافتی ۲۵۰ دینار
 قیمت قبض دریافت میشود.)

قیمت تلکرافات بخط لاتینی در داخله [هر کلمه ۵۰۰ دینار دریافت میشود]